

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΕΒΕΖΑ
ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ
ΛΙΜΑΝΙΟΥ (1930 -1960)

Βασίλειος Τριάντης,

Μουσικολόγος – απόφοιτος του Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής της Σχολής
Μουσικής Τεχνολογίας του Τ.Ε.Ι ΗΠΕΙΡΟΥ

2. ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ

Η έντονη κινητικότητα και δραστηριότητα των μουσικών οργανώθηκε τα τελευταία χρόνια της ακμής του λιμανιού, μετά τον πόλεμο, μέσα από το Σωματείο Μουσικών της Πρέβεζας που ολόκληρη η επωνυμία του ήταν Σωματείο Λαϊκού Άσματος Πρεβέζης – Λευκάδας – Μαργαριτίου – Περιχώρων. Ιδρύθηκε το 1946 και αποτελούσε ένα από τα πιο ισχυρά σωματεία μουσικών της επαρχίας. Αριθμούσε πολλά μέλη και η πιο έντονη συμμετοχή φαίνεται μέσα από τους καταλόγους ετήσιων συνδρομών τα έτη από το 1955 ως και το 1959. Το έτος 1959 είναι καταγεγραμμένα συνολικά 104 μέλη¹.

Η έδρα του σωματείου ήταν για κάποιο διάστημα το μουσικό καφενείο που ανήκε μετά τον πόλεμο στον Ανδρέα Σκεπετάρη και βρίσκονταν στο Σαϊτάν Παζάρ. Το καφενείο ονομάζονταν « Στέκι των μουσικών η αλληλοβοήθεια». Σε ένα γωνιακό τραπέζι στο καφενείο, το οποίο ήταν τραπέζι γραφείου με συρτάρια, φυλάγονταν όλα τα έγγραφα. Εκεί χορηγούνταν οι άδειες για τους μουσικούς και πληρώνονταν οι μηνιαίες συνδρομές από τα μέλη.

Από την επωνυμία αλλά και από τους καταλόγους μελών του σωματείου φαίνεται πως η Λευκάδα και το Μαργαρίτι είχαν αρκετούς μουσικούς που ήταν εγγεγραμμένοι στο σωματείο, χωρίς αυτό να σημαίνει πως όλοι αυτοί οι μουσικοί ζούσαν στη Πρέβεζα. Η Πρέβεζα αποτελούσε απλά το κέντρο, μέσα από το οποίο δραστηριοποιούνταν και οι μουσικοί της περιφέρειάς της. Ένας μεγάλος αριθμός ωστόσο από τους δημοτικούς

¹ Μητρώο Μελών Μουσικών του Μουσικού Σωματείου Πρεβέζης.

μουσικούς που ζούσαν και δραστηριοποιούνταν στην Πρέβεζα κατάγονταν από το Μαργαρίτι Θεσπρωτίας. Σύμφωνα με μαρτυρία του Θόδωρου Ζαφείρη που κατάγεται από εκεί, αυτό οφείλεται στο γεγονός πως οι άντρες του Μαργαριτίου διεκπεραίωναν στην πλειοψηφία τους τη στρατιωτική τους θητεία στην Πρέβεζα και με το πέρας της πολλοί από αυτούς έμεναν στην πόλη για μεροκάματο φέρνοντας και τις οικογένειες τους. Μέσα από τα αρχεία του σωματείου διαπιστώνουμε επίσης πως πολλοί δημοτικοί μουσικοί από τα ενδότερα του νομού της Πρέβεζας, αιτούνταν προσωρινές άδειες ασκήσεως του επαγγέλματος από το σωματείο. Αυτοί προέρχονταν κυρίως από χωριά της περιοχής του Φαναρίου Πρεβέζης, που όπως προαναφέραμε βρίσκεται στα βορειοδυτικά όρια του νομού Πρέβεζας και Θεσπρωτίας. Παρόμοιες άδειες βρίσκουμε να αιτούνται και αρκετοί μουσικοί από την Λευκάδα και το Ξηρόμερο.

Το σωματείο δρούσε πολύ προσεκτικά. Με κλήσεις στις τοπικές αστυνομικές αρχές των περιοχών που εκπροσωπούνταν μέσα από αυτό, ζητούσε σε κάθε πανηγύρι τον αυστηρό έλεγχο των μουσικών και την απομάκρυνση όσων από τους μουσικούς δεν έφεραν βιβλιάριο ή έστω και προσωρινή άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος. Αυτό αποτελούσε άλλωστε μια διαρκή απαίτηση της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Μουσικών Ελλάδος (Π.Ο.Μ.Ε), την οποία κοινοποιούσε διαρκώς προς τα σωματεία μουσικών όλης της χώρας. Μια τέτοια κοινοποίηση αναφέρεται στο πρωτόκολλο του σωματείου – με ημερομηνία 21/2/1959 - ως εξής²: “περί απαγορεύσεως των οργανωμένων μουσικών να συνοδεύουν μετά των οργάνων ερασιτέχνες”, ενώ σε άλλο σημείο του πρωτοκόλλου, το σωματείο με έγγραφό του διαμαρτύρεται στις αστυνομικές αρχές Λευκάδας, για μη επαρκή τήρηση του ελέγχου των μουσικών. Οι μουσικοί που δε συμμορφώνονταν στους κανονισμούς του σωματείου, διαγράφονταν μετά από συνεδρίαση του Δ.Σ του σωματείου, με κοινοποίηση στην Π.Ο.Μ.Ε και τα σωματεία των γειτονικών πόλεων.³

² Πρωτόκολλο Σωματείου Μουσικών Πρεβέζης.

³ Ο Βαγγέλης Σούκας στη Βιογραφία του αναφέρει ένα περιστατικό σε πανηγύρι στη Λευκάδα το 1950, όπου η τοπική αστυνομία αφού διαπίστωσε πως η τραγουδίστρια που ήταν στο συγκρότημα του δεν έφερε ταυτότητα από το σωματείο, την κατέβασε από το πάλκο. Βλ. Ζωή Γκαϊδατζή, *Βαγγέλης Σούκας, όλα για το όνομα*, εκδ. Κέδρος, σελ.88.

Μέσα από το πρωτόκολλο φαίνεται και η διαρκής επαφή με πολλά άλλα αντίστοιχα σωματεία της επαρχίας και από τους γύρω νομούς Άρτας και Αγρινίου αλλά και πιο μακρινών πόλεων όπως Χαλκίδας, Τρικάλων κ.α.

Επίσης το σωματείο αιτούνταν και λάμβανε οικονομική ενίσχυση από το υπουργείο οικονομικών όπως φαίνεται σε μια απαντητική επιστολή του υπουργείου το 1972 (τελευταία χρονιά όπως πιθανολογούμε ύπαρξης του σωματείου), στην οποία και κοινοποιείται η έγκριση. Πρέπει εδώ να αναφέρουμε πως κάποιοι Πρεβεζάνοι μουσικοί πήραν σύνταξη από την Π.Ο.Μ.Ε όταν αποσύρθηκαν λόγω ηλικίας και αυτό εξαιτίας της δράσης του σωματείου.

Μπορεί το σωματείο να σταμάτησε να υπάρχει περίπου το 1972 όμως η λειτουργία του είχε αρχίσει να περιορίζεται αισθητά ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '60, όπως είχε αρχίσει να περιορίζεται και η δράση των μουσικών στην Πρέβεζα και στα μουσικά καφενεία στο Σαϊτάν Παζάρ. Σύμφωνα με μαρτυρίες η έντονη μουσική δραστηριότητα στο Σαϊτάν Παζάρ σταμάτησε περίπου ή λίγο πριν, τα χρόνια της δικτατορίας. Μια εποχή που όλο το λιμάνι «αιμορραγούσε» λόγω των νέων οικονομικό κοινωνικών συνθηκών που είχαν ήδη αρχίσει να διαμορφώνονται στην πόλη και που τα σωματεία έκλειναν το ένα μετά το άλλο, μη μπορώντας να επιβιώσουν στη νέα πραγματικότητα.